

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Sistemas de Interpretación
DISCIPLINA	Sistemas de Interpretación I
TITULACIÓN	Título Superior en Arte Dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	Interpretación textual
CURSO	3º (Grupo A)
CRÉDITOS ECTS	4
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	Escola Superior de Arte Dramática de Galicia
COORDINADOR/A	Prof. Dr. Ermel Morales
DOCENTE	Nome e apelidos: Prof. Dr. Fernando Á. Llera Rodríguez Horario titorías: https://esadgalicia.com/curso-escolar/ Despacho: D3 Contacto: nandollera@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Estudo práctico e teórico dos diferentes estilos e métodos en interpretación.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Ter asimilados os contidos anteriores das disciplinas de Interpretación I, II, III e IV.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego X Castelán X Inglés X
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE TITULACIÓN	
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
EI1	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
EI2	Participar na creación da partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, e interpretalo adecuadamente, a través do dominio das diferentes técnicas interpretativas.
EI3	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.

EI5	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.		
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Afianzar os coñecementos adquiridos no curso anterior	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
2. Dominar os mecanismos actorais internos e externos no proceso de creación da personaxe.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
3. Acadar diversos recursos para afrontar a construción da personaxe dende a caracterización física e vocal.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
4. Dominar técnicas de construción de personaxes para a interpretación nos distintos estilos, tendencias e xéneros teatrais.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
5. Dominar as técnicas de construción de personaxes dramáticos e cómicos e coñecer o repertorio de autores fundamentais.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
6. Coñecer e desenvolver os conceptos de ritmo, movemento, harmonía, equilibrio, espazo e tempo imprescindibles para a construción de cada un dos personaxes a interpretar.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
7. Enmarcar as escenas dentro do seu contexto histórico e relacionalas coa linguaxe que lles corresponde.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
8. Integrar a técnica corporal e a técnica vocal na interpretación.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
9. Coñecer a técnica da improvisación	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
10. Potenciar a creatividade persoal do alumnado mediante a procura da súa propia identidade no eido da interpretación e das artes en xeral como disciplina.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
10. Desenvolver o sentido ético profesional, a autocrítica e a auto disciplina no traballo actoral.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5		
4. CONTIDOS			
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS	
1. Teoría e práctica	1.1. Historia do xénero 1.2. Elementos característicos da comedia 1.3. A relación da técnica co xénero cómico 1.4. Subxéneros	45h	
TOTAL SESIÓNS			45h
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total

Estudios/actividades previas		10	10
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma		10	10
Traballos de aula	10		10
Presentacións/exposicións	5	10	15
Práctica individual	10	20	30
Práctica colectiva	5	25	30
Titorías individuais	5		5
Titorías de grupo	5		5
Actividades de avaliación. Probas	2		2
Actividades de avaliación. Presentacións/mostras	2		2
Actividades de avaliación. Revisión	1		1
TOTAL	45	75	120
PORCENTAXE	37,5%	62,5%	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Estudios/actividades previas	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula de forma autónoma por parte do alumnado
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. O/a estudante debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Traballos de aula:	O alumnado desenvolve prácticas específicas na aula baixo directrices e supervisión docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do alumno/a.
Prácticas:	Realización de actividades que permiten a integración de varias especialidades e enfrontan ao alumnado, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten interacción das competencias da disciplina e adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.
Titoría de grupo:	Entrevistas que o alumnado mantén co/a docente da disciplina para asesoramento/desenvolvemento de actividades da disciplina e do proceso de aprendizaxe.
Titorías individuais:	Entrevistas que o/a estudante mantén co/a docente da disciplina para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	O docente poderá modificar as actividades diarias de aula para facilitar a súa asimilación por parte de todo o alumnado.
Orientación	O docente analizará, e de ser o caso, modificará os contidos do currículo en función das diversas necesidades do alumnado. (Esta medida deberá ser supervisada e aprobada polo Departamento de Interpretación e a Xefatura de Estudos e só será aplicable tras o estudo concreto do caso).

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

8.1. Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
-------------------------	------------------------	-------------

Seguimento diario: consistente na observación e avaliación dos procesos de traballo, mediante á asistencia ás sesións de aula.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 E11, E12, E13, E15	40%
Execución de traballos: Probas de nivel destinadas a avaliación de contidos puntuais da disciplina.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 E11, E12, E13, E15	20%
Traballos teóricos: consistentes na presentación dunha memoria diaria do proceso de traballo, na que se valorará á investigación e aportación de materiais externos ao exposto na aula	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 E11, E12, E13, E15	20%
Mostra pública: consistente na elaboración grupal e presentación pública dunha peza completa.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 E11, E12, E13, E15	20%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta/actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Posta en escena dunha peza de comedia, que terá unha duración mínima de 10 minutos, e máxima de 20, relacionada cos contidos da disciplina. O exercicio debe ir acompañado dunha memoria que recolla o proceso de traballo, así como a relación da proposta cos contidos da disciplina sobre a cal o/a docente poderá facer preguntas.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 E11, E12, E13, E15	70%
Exercicios de entrenamento e aplicación de técnicas específicas.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 E11, E12, E13, E15	30%

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Posta en escena dunha peza de comedia, que terá unha duración mínima de 10 minutos, e máxima de 20, relacionada cos contidos da disciplina. O exercicio debe ir acompañado dunha memoria que recolla o proceso de traballo, así como a relación da proposta cos contidos da disciplina sobre a cal o/a docente poderá facer preguntas.	T2, T3, T6, T14 X3, X6, X8 E11, E12, E13, E15	70%
Exercicios de entrenamento e	T2, T3, T6, T14	30%

aplicación de técnicas específicas.	X3, X6, X8 EI1, EI2, EI3, EI5	
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
<p><u>Referencias básicas</u></p> <p>FAVA, Antonio (2007): La máscara cómica en la Commedia dell' Arte. L'Aquila, Arscómica. Colledara, Andrómeda Editrice.</p> <p>FERNANDEZ VALBUENA, Ana Isabel (2006): La Comedia del Arte: materiales escénicos. Madrid, Espiral/Fundamentos.</p> <p>LECOQ, J. (2003): El Cuerpo poético. Alba Editorial, Barcelona</p> <p>LLERA RODRÍGUEZ, Fernando Á. (2017): La didáctica de la Commedia dell'Arte: análisis de su relevancia en la formación actoral. (Tesis docotoral) Universidade de Santiago de Compostela.</p> <p>RUDLIN, John. (2007): Commedia dell'Arte an Actor's Handbook. New York, Routledge.</p> <p>VORHAUS, John, (2005) : Como orquestrar una comedia, Barcelona, Alba editorial</p>		
<p><u>Referencias complementarias</u></p> <p>ARISTÓTELES, (2004): Poética, Alianza editorial, Madrid</p> <p>BERGSON, Henri, (2008): La Risa: Ensayo sobre la significación de lo cómico. Alianza editorial, Madrid</p> <p>BOAL, A, (2001): Juegos para actores y no actores, Alba editorial, Barcelona</p> <p>BRECHT, B. (2004): Escritos sobre teatro. Alba editorial, Barcelona.</p> <p>CONTIN, Claudia (2003): Los habitantes de Arlequinia. Gijón, Oris Teatro.</p> <p>CONTIN, Claudia (2001): Viaje de un actor por la comedia del arte. Gijón, Oris Teatro.</p> <p>DOMÉNECH RICO, Fernando (2005): La compañía de los Trufaldines y el primer teatro de los Caños del Peral. (Tesis doctoral) Universidad Complutense de Madrid.</p> <p>DIREROT, Denis, (1995): La paradoja del comediante, Mexico, Siglo Veinte.</p> <p>FO, Dario (1998): Manual mínimo del actor. Guipuzcoa, Argilaletxe HIRU, Skene.</p> <p>JARA, J. (2000): El clown, un navegante de las emociones. Proexdra, Sevilla</p> <p>JARA, J., MANTOVANI, A. (2006) El actor creativo, la actriz creativa (manual para conseguirlo), Artezblai, Bilbao</p> <p>NICOLL, Allardyce (1977): El mundo de Arlequín. Barcelona, Barral Editores.</p> <p>MEYERHOLD, V. A. (2003): Teoría Teatral. Madrid. Fundamentos.</p> <p>PÉREZ, Miguel Ángel, (1998): Estudios sobre el teatro del renacimiento, UNED.</p> <p>RODRÍGUEZ, E. (1998): La técnica del actor español en el Barroco, hipótesis y documentos, Castalia, Madrid</p> <p>RUIZ, Borja, (2008): El arte del actor en el siglo XX, Artezblai, Bilbao</p> <p>URIBE, Mª de la Luz. (1983): La comedia del arte Barcelona, Ediciones Destino.</p>		
10. OBSERVAÇÕES / RECOMENDACIÓNS		
<p>Para aprobar a disciplina o/a estudante debe superar todos os traballos propoRecoméndase o emprego de roupa cómoda e de cor neutra, preferiblemente negra.</p>		
MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS		
<p>Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a ESAD de Galicia establece unha planificación extraordinaria que se ACTIVARÁ NO MOMENTO EN QUE A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA O DETERMINE, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da presente programación docente. No suposto de que se produza unha emerxencia, a presente programación non sufrirá máis modificación que a derivada da necesidade de articular unha avaliación non presencial, para o que se establecerán as adaptacións necesarias nas actividades e ferramentas de avaliación, en relación coas competencias que se indican e coa ponderación que se sinala.</p> <p>Para o caso da avaliación non presencial de toda a disciplina, as ferramentas e actividades de avaliación serían as que seguen:</p>		
ACTIVIDADE 1		
<p>Seguimento das aulas prácticas via telemática. Esta actividade se realizará en directo na plataforma webex ou a través da visualización de material audiovisual indicado polo docente.</p>		
<p>Competencias: T2, T3, T6, T14, X3, X6, X8, EI1, EI2, EI3, EI5</p>		
<p>Ponderación 40%</p>		

ACTIVIDADE 2

Recensión sobre un dos libros da bibliografía básica. O traballo consistirá na elaboración dun resumo crítico, que deberá incluír:

A: introducción, onde se razonen os motivos da elección do libro e se presenten os contidos do traballo

B: resumo dos capítulos incluíndo unha breve reflexión persoal.

C: Conclusións, que poñan en común as reflexións persoais, os contidos do libro e o traballo de aula. Reflexión sobre as posibilidades de transmisión do aprendido a outros contextos ou xéneros escénicos.

D: Anexos, onde se incluírá todo tipo de material (imaxes, links, etc.) que poidan complementar o exposto no traballo.

Competencias: T2, T3, T6, T14, X3, X6, X8, EI1, EI2, EI3, EI5

Ponderación: 20%

ACTIVIDADE 3

Exercicio práctico: O alumnado realizará un traballo práctico onde amose a combinación dos recursos acadados nas aulas prácticas (Actividade 1) e os resultados da investigación teórica (Actividad 2). O debandito traballo consistirá na elaboración dunha peza individual dun mínimo de 5 minutos e máximo de 15, segundo os criterios que indicará o docente. A grabación será en plano xeral e sen movementos de cámara. O exercicio debe incluír unha memoria do proceso de traballo e unha descrición teórica do mesmo.

Competencias: T2, T3, T6, T14, X3, X6, X8, EI1, EI2, EI3, EI5

Ponderación: 40%

*No caso de que o tránsito se produza iniciado xa o curso escolar, o profesorado combinará a avaliación do traballo presencial do alumnado coa avaliación do traballo non presencial, determinando as ferramentas (presenciais e non presenciais) a utilizar e a ponderación das mesmas.

AS PRESENTES MEDIDAS PODERÁN SER OBXECTO DE MODIFICACIÓN EN FUNCIÓN DAS DIRECTRICES OU INSTRUCIÓN QUE POIDA FACER PÚBLICAS A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA, QUE SE COMUNICARÁN EN TEMPO E FORMA AO ALUMNADO POLAS CANLES HABITUAIS (PÁXINA WEB E CORREO ELECTRÓNICO).